

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Återrapporteringskrav omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Försäkringskassan 2023

Datum: 2023-10-09

Återrapporteringskrav omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

1.0

FK2023/000896

Åtterrapporering

I denna åtterrapporering redovisas utvecklingen i handläggningen av omvårdnadsbidrag (OMV) och merkostnadsersättning (MEK). Utvecklingen redovisas utifrån sex indikatorer; antalet inkommande respektive beslutade ärenden, handläggningstider, ärendebalanser, produktivitet per årsarbetare samt antalet årsarbetare. Åtterrapporeringen sker enligt åtterrapporeringskrav i myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2023.

Inflödet av ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning var efter försäkringarnas ikraftträdande den 1 januari 2019 större än vad tillgänglig handläggningsskapacitet kunde hantera. Detta medförde stora ärendebalanser och långa handläggningstider. Grundorsakerna till problemen var den korta förberedelsetiden inför lagändringen, övergångsbestämmelsernas ursprungliga utformning samt att Försäkringskassan tilldelades otillräcklig finansiering för att administrera försäkringarna.

För att hantera situationen har Försäkringskassan arbetat utifrån en handlingsplan¹ med målsättningen att rimliga handläggningstider, motsvarande 90 dagar, ska uppnås senast under 2023. Den interna omfördelningen av resurser som varit nödvändig för att förstärka avarbetningen av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning har dock inneburit negativa konsekvenser för andra delar av verksamheten.

Målsättningen har nu uppnåtts. Sedan november 2022 har handläggningstiden för OMV varit kring 90 dagar och för MEK sedan mars 2023. Handläggningstiderna var i augusti 90 dagar för OMV och 91 dagar för MEK. Ärendebalanserna avseende ansökningar om båda förmånerna har varit stabila på en nivå där en handläggningstid på cirka 90 dagar kunnat hållas hittills under 2023.²

Förmånernas status är därmed i ett normalläge där samma årstidsvariationer som för de flesta andra ansökningsförmåner kan förväntas. Det vill säga i samband med semesterperioderna kommer balansen att öka något för att sedan under hösten arbetas ned, men med en genomsnittlig årlig handläggningstid på cirka 90 dagar. Detta är också Försäkringskassans prognos för 2023.

Själva avarbetningen av ärendebalanserna avslutades under 2022 och de extraresurser som krävdes för att hantera större volymer än det löpande inflödet har successivt avvecklats.

En risk som finns inom området är den ökning av inflödet av ansökningar som noterats inom framförallt OMV. Inflödet under perioden januari till augusti är 22% högre 2023 jämfört med 2022 för OMV och 10% högre för MEK. På kort sikt är detta inget som ger en dramatisk effekt. Handläggningstiderna kan komma att påverkas negativt under 2024 på grund av det ökade inflödet av både ansökningar och omprövningar.

¹ Handlingsplan för handläggning av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, dnr FK 2021/000685.

² För detaljer kring utvecklingen sedan 2019 hänvisas till tidigare inlämnade åtterrapporeringar enligt regleringsbrev för 2021-2023 (dnr FK FK2021/009598, FK2022/000580 och FK2023/000896).

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av avdelningschef Leif Höök och verksamhetsområdeschef Ingeborg Watz Forslund, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Ingeborg Watz Forslund

Bilaga indikatorer

Ärendebalanser – utfall och prognos

	Utfall					Prognos
	2019	2020	2021	2022	Aug 2023	2023
OMV						
Prognos juni 23						8 913
Justerad prognos						10 775
Utfall	31 041	36 729	17 436	7 629	9 147	
MEK						
Prognos juni 23						4 331
Justerad prognos						4 140
Utfall	17 547	19 167	15 292	3 665	3 851	

Ärendeinflöde – utfall och prognos

	Utfall					Prognos
	2019	2020	2021	2022	Aug 2023*	2023
OMV						
Prognos juni 23						36 353
Justerad prognos						39 202
Utfall	37 012	44 787	31 732	32 466	36 844	
MEK						
Prognos juni 23						16 286
Justerad prognos						16 803
Utfall	22 544	22 777	17 501	15 618	16 602	

* Avser de senaste 12 månaderna.

Antalet avslutade ärenden – utfall och prognos

	Utfall					Prognos
	2019	2020	2021	2022	Aug 2023*	2023
OMV						
Prognos juni 23						34 922
Justerad prognos						36 056
Utfall	10 290	35 764	47 984	41 192	35 722	
MEK						
Prognos juni 23						15 571
Justerad prognos						16 328
Utfall	6 038	20 451	20 609	26 790	17 850	

* Avser de senaste 12 månaderna.

Genomsnittliga handläggningstider – utfall och prognos

	Utfall					Prognos
	2019	2020	2021	2022	Aug 2023*	2023
OMV						
Prognos juni 23						90
Justerad prognos						90
Utfall	202	273	292 / 280	151 / 82	85 / 90	
MEK						
Prognos juni 23						90
Justerad prognos						90
Utfall	188	280	328 / 354	215 / 108	101 / 91	

* Avser de senaste 12 månaderna samt senaste månadens resultat.

Omprövningsärenden med tidsbestämd omprövningstidpunkt

	Utfall		Prognos
	2022	Aug 2023*	2023
OMV_OMP tidsbestämda			
Inflöde	14 350	8 086	4 800
Avslutade	5 382	10 758	8 500
Balans	8 968	5 367	5 000

* Avser de senaste 12 månaderna.

Antal beslut per årsarbetskraft*

	2019	2020	2021	2022	Jul 2023**
OMV					
Utfall	45	89	81	113	117
MEK					
Utfall	58	118	103	98	88

* Mättet avser antal beslut i förhållande till förmånens andel av total tid redovisad inom myndighetens handläggande avdelningar omvandlat till årsarbetskrafter.

** Avser de senaste 12 månaderna.

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning – antal medarbetare per yrkesroll

	Utfall						Prognos
	Jan 2019	Jan 2020	Jan 2021	Jan 2022	Jan 2023	Sep 2023	Dec 2023
Försäkringsutredare	340	486	587	770	501	462	458
Beslutsfattare	37	68	89	127	81	83	82